

Concept Cultuurbrief 2017-2020

Leeswijzer

Deze Concept Cultuurbrief is het advies van de nieuwe Stichting Cultuur Eindhoven aan het college van burgemeester en wethouders. Cultuur Eindhoven, die opdracht heeft om het kunst- en cultuurbeleid namens de gemeente uit te voeren, schetst in de Concept Cultuurbrief de contouren voor het cultuurbeleid in de komende vier jaar.

Input Cultuurscan Eindhoven 2015

Aan de Concept Cultuurbrief is de Cultuurscan Eindhoven 2015 voorafgegaan, die een feitelijk beeld geeft van de stand van de kunst, cultuur en creativiteit. In dit document zijn ook de grootste uitdagingen voor de komende jaren geïdentificeerd. Voorafgaand aan de Cultuurscan heeft er een raadpleging plaatsgevonden onder vertegenwoordigers van culturele partijen in de stad en de politiek.

Vier-jarencyclus Cultuur Eindhoven

Cultuurscan en Concept Cultuurbrief vormen onderdeel van een vier-jarencyclus, die gelijk loopt met de beleidscyclus van de rijksoverheid. De Concept Cultuurbrief wordt in het najaar van 2015 in de Commissie Economie en Mobiliteit van de gemeenteraad besproken. De gemeenteraad stelt de uiteindelijke Cultuurbrief vast. De Cultuurbrief vormt het beleidskader voor de periode 2017-2020. Cultuur Eindhoven ontvangt van het college van B&W een Opdracht om uitvoering aan de Cultuurbrief te geven (Zie Cultuurscan, Bijlage A, p. 47, voor een overzicht van de cyclus.)

Niet instellingen, maar functies centraal

De Concept Cultuurbrief beschrijft de *culturele functies* waarvoor Cultuur Eindhoven namens de gemeente middelen beschikbaar stelt via een *basisinfrastructuurregeling*, evenals *culturele programma's en projecten* die Cultuur Eindhoven namens de gemeente via een *plusregeling* financiert. De gemeenteraad beperkt zich nadrukkelijk tot de beschrijving van deze functies en programma's en projecten. Het is de taak van Cultuur Eindhoven om de invulling ervan te doen op basis van beoordeling van de aanvragen van instellingen en initiatieven. Daarom worden in de (Concept) Cultuurbrief en in de Opdracht namen van instellingen waar mogelijk vermeden.

Proces totstandkoming Concept Cultuurbrief

- Analyse beleid en geschiedenis van cultuurbeleid in Eindhoven
- Gesprekken in het culturele veld
- Gesprekken met de politiek
- Enquête voorafgaand aan Cultuurdebat
- Cultuurdebat 9 juli
- Cultuurscan 2015
- Cultuurdebat 7 september
- Inventarisatie reacties op Cultuurscan
- Sessie met landelijke en regionale topexperts 17 september

Aanvullingen door het veld

Naar aanleiding van de Cultuurscan 2015 en vooruitlopend op deze Concept Cultuurbrief hebben vertegenwoordigers van het veld aangegeven waar zij belang aan hechten. Veel van deze reacties zijn verwerkt in voorstellen in deze brief. Er is grote tevredenheid en dankbaarheid over de uiterst actieve rol van het veld in de fase die vooraf ging aan dit concept.

Omwille van de transparantie zijn de reactie ook opgenomen als bijlage bij deze Concept Cultuurbrief. Alle brieven zijn door Cultuur Eindhoven voorzien van een reactie. Ook een notitie met de belangrijkste onderwerpen die aan de orde kwamen op 7 september zijn, samen met de reactie van Cultuur Eindhoven, als bijlage bijgesloten.

Cultuur Eindhoven: adviseur, fonds, aanjager

De nieuwe Stichting Cultuur Eindhoven (hierna kortweg Cultuur Eindhoven) gaat in opdracht van de stad en haar inwoners investeren in kunst, cultuur en creativiteit die meer waarde aan de stad toevoegt. Cultuur Eindhoven fungeert als adviseur van de gemeente en cultuurmakers- en instellingen, als fonds dat subsidieaanvragen beoordeelt en subsidies verdeelt, en als aanjager van samenwerking en verbindingen. Cultuur Eindhoven investeert in kunst, cultuur en creativiteit 'van ons', van en voor alle Eindhovenaren.

Maatschappelijk partnerschap

Met de komst van Cultuur Eindhoven geeft de gemeente fundamenteel anders vorm aan maatschappelijk partnerschap. Zij kiest voor onafhankelijke kwaliteitsbeoordeling en een heldere subsidiestructuur, voor zakelijke procedures en transparante voorwaarden. Cultuur Eindhoven is de uitwerking van de in het Coalitieakkoord 2014-2018 aangekondigde meerjarige subsidiesystematiek.

Transparant

Binnen het grote aanbod van kunst en cultuur is het onvermijdelijk om te kiezen welke instellingen en initiatieven met publieke middelen kunnen worden gefinancierd. De politiek doet dit op hoofdlijnen. Met de komst van Cultuur Eindhoven is het mogelijk om geobjectiveerde keuzes te maken op basis van een transparante werkwijze en het advies van onafhankelijke experts.

Politiek bepaalt beleid

De politiek bepaalt het cultuurbeleid op hoofdlijnen. Elke vier jaar formuleert het college van B&W het cultuurbeleid in de Cultuurbrief en legt dit ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad. In de Cultuurbrief worden de doelstellingen op hoofdlijnen aangegeven en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn. Tegelijkertijd geven college van B&W en gemeenteraad via de Cultuurbrief aan welke culturele functies (basisinfrastructuur) zij minimaal in de stad wensen terug te zien om deze doelstellingen te helpen verwezenlijken. In de Cultuurbrief wordt ook aangegeven hoeveel de komende jaren dient te worden geïnvesteerd in meerjarige programma's en incidentele kunst- en cultuurprojecten.

Cultuur Eindhoven voert beleid uit

Voor de uitvoering van het cultuurbeleid krijgt Cultuur Eindhoven een gerichte Opdracht en een budget. Deze worden door Cultuur Eindhoven onder andere vertaald in een Beleidsplan en regelingen aan de hand waarvan organisaties een aanvraag voor subsidie kunnen indienen. Binnen de kaders van de Opdracht wordt het cultuurbeleid Eindhoven uitgevoerd. Dat betekent onder andere dat Cultuur Eindhoven besluiten neemt over welke instellingen (meerjarige of project)financiering ontvangen. Ook de hoogte van deze financiering wordt door Cultuur Eindhoven bepaald.

De besluiten van Cultuur Eindhoven komen tot stand op basis van de opdracht van het College, de daarop gebaseerde regelingen en het advies van haar onafhankelijke adviescommissie, de Cultuurraad. De besluiten die betrekking hebben op de culturele basisinfrastructuur (BIS-Eindhoven) worden vooraf ter instemming voorgelegd aan het college van B&W. Het college toetst daarbij of aan de opdracht is voldaan en het proces naar behoren is verlopen.

Cultuur Eindhoven heeft een aantal nauw met elkaar samenhangende doelen. Deze doelen maken deel uit van de statuten van de stichting. Aan het behalen van deze doelen is het succes van de stichting af te meten. De doelen zijn (in willekeurige volgorde):

- a. het adviseren van de gemeente Eindhoven over het (te ontwikkelen) cultuurbeleid op basis van ingewonnen advies. Dit advies wordt ingewonnen bij relevante partijen in de stad, het culturele veld, Cultuurraad Eindhoven en de gemeentelijke politiek;
- b. het transparant uitvoeren van het cultuurbeleid zoals dit elke vier jaar wordt opgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eindhoven;
- c. het adviseren van (culturele of andere) organisaties gericht op de realisatie van kunst, cultuur en creativiteit (inclusief de financiering daarvan);
- d. het (proactief) stimuleren van samenwerking (lokaal, nationaal en/of internationaal) en het aanjagen van kansrijke initiatieven;
- e. financiële ondersteuning bieden aan rechtspersonen die in de gemeente Eindhoven kunst- en cultuurprojecten realiseren;
- f. het aantrekken van extra financiële middelen in of buiten Eindhoven voor de realisatie van kunst en cultuurprojecten in Eindhoven;
- g. het verrichten van alle verdere handelingen die met het voorafgaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Context: kunst en cultuur 'van ons'

Kunst en cultuur zijn van grote waarde en betekenis voor Eindhoven. Inwoners en bezoekers van de stad ervaren kunst en cultuur als essentieel onderdeel van een betekenisvol bestaan in een dynamische gemeenschap. Culturele instellingen en activiteiten vormen essentiële bouwstenen van een levendige en leefbare stad.

De gehanteerde cultuurdefinitie is breed: alle genres hebben een plek in de stad. Daarbij is er ook ruimte om het eigen domein te overschrijden. De volle breedte past bij Eindhoven, kunst en cultuur is 'van ons'. Daarnaast heeft Eindhoven iets wat de stad uniek maakt: de combinatie van technologie, design en kennis. Met de troefkaart TDK speelt de stad zich in binnen- en buitenland *in the picture*.

Eindhoven groeit

Het perspectief voor 2025 is ook een stad die groeit, onder andere door meer studenten en internationale kenniswerkers. Om ook deze groepen goed te bedienen is er behoefte aan een sterke, dynamische en grotere culturele infrastructuur.

Investerings in kunst en cultuur kunnen niet los worden gezien van de ambities van Eindhoven om zich verder te ontwikkelen als Brainport. De stad wordt aantrekkelijker als vestigingslocatie voor kennisinstellingen en -industrie door investeringen in de stedelijke cultuur. Daarom wordt bijvoorbeeld de transformatie van de spoorzones tot sociaaleconomische en culturele hotspots als doe-project aangemerkt op de Werkagenda Brabantstad. De samenwerking van het Rijk, steden en stakeholders gericht op het versterken van groei, innovatie en leefbaarheid van Nederlandse steden is belangrijk.

De druk vanuit het veld

Het is zonneklaar dat elke instelling streeft naar maximale bestaanszekerheid. Dat spreekt ook uit veel van de reacties. Een van de motieven om Cultuur Eindhoven op te richten is echter om, naast een degelijk en rechtvaardig speelveld, ook de beleidsdynamiek te bevorderen en flexibiliteit te vergroten. De Concept Cultuurbrief is zo opgesteld dat bijna alle huidige gesubsidieerde activiteiten in principe in de regelingen passen. Het verschil zit hem daarin dat activiteiten voortaan door de Cultuurraad op kwaliteit worden getoetst en dat meerdere partijen mogen aanvragen. Het uitgangspunt is de gedachte dat het goed is wanneer de beste plannen financiering krijgen.

Draagvlak bij publiek

Net als in de rest van Nederland is de kunst en cultuursector in Eindhoven hard getroffen door de crisis. De meeste instellingen en initiatieven staan voor de opgave om een groter draagvlak te verwerven. De sleutel hiervoor is het publiek. Daarom krijgen alle gesubsidieerde instellingen de opdracht om meer nieuw publiek te veroveren. Dit betekent dat er sprake moet zijn van doorontwikkeling en – een altijd kwalitatieve – verandering die de verbinding met het publiek legt of versterkt. Deze verandering vindt deels plaats binnen de in meer dan een eeuw opgebouwde infrastructuur, en deels binnen nieuwe, sterk op dynamiek gerichte productie-, presentatie- en participatiemodellen. Musea en podia zijn voorbeelden van het eerste, festivals en multidisciplinaire initiatieven van het tweede.

De kleine en grote instellingen vormen één samenhangend geheel

De gesubsidieerde cultuursector van Eindhoven bestaat uit grote en kleine instellingen. De grote instellingen komen vaak het eerst in beeld, maar minstens zo belangrijk zijn de veel grotere aantallen, doorgaans kleinere, instellingen en initiatieven. Deze instellingen zijn vaak van specifiekere aard en geven evenzeer kleur en dynamiek aan de stad. Onder hen bevinden zich verhoudingsgewijs veel gangmakers en vernieuwers, beperkt in omvang, maar bijzonder flexibel. Cultuur Eindhoven beschikt straks over een 'Plusregeling' om ook het dynamisch karakter van deze kleinere instellingen te ondersteunen.

De instellingen binnen en buiten de basisinfrastructuur hangen sterk met elkaar samen, vullen elkaar aan, werken samen. Samen vormen zij de culturele keten van uitingsvormen, disciplines en genres. Die keten reikt van amateurkunst tot internationale top, van aanstormend talent tot gelauwerde professional, van kunst voor de massa tot cultuur voor de fijnproever. De BIS-instellingen en festivals profiteren van de grote dynamiek die de andere instellingen veroorzaken. Andersom hebben de instellingen en initiatieven die niet tot BIS worden gerekend baat bij de kennis, het bereik en de faciliteiten van de basisinfrastructuur. (Zie ook Cultuurscan 2015, p. 19-20.)

Verantwoordelijk voor draagvlak en bereik

Gezien hun infrastructurele rol en de middelen die daarvoor worden vrijgemaakt, zijn BIS-instellingen als geen ander in de positie om kunst en cultuur te verbinden met de stad; met de bewoners en met de gebruikers. Zij hebben de verantwoordelijkheid om substantiële doelgroepen te bereiken en een groot draagvlak te realiseren. Zij spelen ook een schakelrol binnen hun discipline door makers en kleinere instellingen te betrekken en zo aan groei en ontwikkeling van de sector als geheel bij te dragen.

Voor sommige instellingen zal dat een andere houding en werkwijze vergen. Misschien zelfs organisatorische ingrepen. Dat kan een lastige opgave zijn. Echter, om draagvlak voor de instelling ook voor de toekomst te waarborgen, is dat draagvlak een essentiële voorwaarde.

Verantwoordelijk voor vernieuwing

Net als makers die het kunst- en cultuurlandschap in de volle breedte vormgeven, hebben de instellingen en initiatieven die van de Plusregeling gebruikmaken, een grote verantwoordelijkheid om vernieuwende kunst en cultuur te presenteren of mogelijk te maken en domeinoverschrijdende activiteiten te ontplooiën. Een groot deel van de in de Cultuurscan 2015 geïnventariseerde instellingen heeft aangetoond hiertoe in staat te zijn. De Plusregeling biedt zekerheid én flexibiliteit aan instellingen en initiatieven die aan de criteria voldoen.

Waarde van ons

Een sterke basisinfrastructuur plus een dynamisch en breed aanbod daar omheen, het college van B&W en de gemeenteraad hechten er waarde aan vast te stellen dat beide 'van ons' zijn: van de inwoners, bedrijven en bezoekers van de stad. Het college van B&W en de gemeenteraad geven Cultuur Eindhoven opdracht deze waarde te vergroten. De gewenste accenten worden hieronder nader beschreven in de paragraaf *Ambitie en Opdracht 2017-2020*.

Ambitie en Opdracht 2017-2020

Ambitie: Eindhoven Cultuurstad

De missie van Cultuur Eindhoven is in overeenstemming met de betekenis en waarde van kunst en cultuur zoals die in de Cultuurscan 2015 staan omschreven (p. 8-13). Dit laat zich vertalen in een ambitie waarbij cultuur in Eindhoven staat voor een grootstedelijk en divers aanbod. Kunst en cultuur zijn geen besloten aangelegenheid in Eindhoven. Het aanbod is van en voor ons allemaal, voor jong en oud en voor alle verschillende bevolkingsgroepen die Eindhoven rijk is. Het aanbod weerspiegelt en versterkt het karakter van de stad. Het beweegt mee met wereldwijde trends en ontwikkelingen, maar loopt hier bij voorkeur in voorop. Cultureel Eindhoven is ook in de toekomst een proeftuin voor innovatieve ontwikkelingen.

Missie

Cultuur Eindhoven vergroot welzijn en welvaart voor de inwoners en gebruikers van de stad Eindhoven door de ontwikkeling van kunst en cultuur te stimuleren en de betekenis van kunst en cultuur voor de stad te vergroten.

Cultuur Eindhoven vergroot de aantrekkelijkheid van de stad voor inwoners, bezoekers, bedrijven en organisaties.

Stevig draagvlak

Kunst en cultuur beperken zich niet tot het domein van subsidies. Integendeel: een groot deel van de activiteiten in de stad komt tot stand zonder hulp van de overheid. Ook dragen burgers zelf bij aan de financiering van de sector. Cultuur Eindhoven geeft ruimte waar dat kan en ondersteunt alleen waar dat moet.

De gemeente investeert via Cultuur Eindhoven in een cultureel aanbod dat door zijn verscheidenheid in zijn geheel op handen wordt gedragen door de inwoners, de politiek, de makers en het bedrijfsleven. Dit draagvlak uit zich niet alleen in rapport- en bezoekerscijfers, maar ook in de financiering van instellingen en initiatieven. Gemeentelijke bijdragen worden gematcht door eigen inkomsten, sponsoring, landelijke of provinciale fondsen of door inkomsten uit crowdfunding. De problemen rond het vastgoed zijn opgelost zonder dat dit ten koste is gegaan van de budgetten voor het functioneren van de initiatieven en instellingen in de stad.

Betekenisvolle verbindingen

Het aanbod wordt ontwikkeld en opgevoerd door gezonde, sterk publiekgerichte, laagdrempelige instellingen. Zij maken deel uit van stedelijke, landelijke of internationale netwerken. Zij hebben betekenisvolle verbindingen met andere maatschappelijke domeinen, zoals onderwijs, zorg en welzijn, sport en het bedrijfsleven. In onderlinge samenhang en samenspel met Cultuur Eindhoven, andere stedelijke instellingen en het stadsbestuur leveren zij juist vanuit hun artistieke kracht een toenemende bijdrage aan de welvaart, het welzijn en de kwaliteit van leven en de aantrekkelijkheid van de stad.

Verbindingen met het Rijk en de Rijksfondsen

De Raad voor Cultuur pleitte er recent voor om de plannen van stedelijke regio's als basis te nemen voor de beleidsontwikkeling en een centrale rol te geven in het cultuurbeleid. De minister van OCW heeft in haar Cultuurbeleid aangegeven de nieuwe verhoudingen tussen overheden te willen onderzoeken. Eindhoven pakt deze handschoen graag op en ziet zich met de

oprichting van Cultuur Eindhoven als een uitgelezen kandidaat voor experimenten in nieuwe vormen van samenwerking tussen overheden en fondsen.

Verbindingen met de provincie

De Cultuuragenda van de provincie Noord-Brabant, de basis van het Brabantse cultuurbeleid, richt zich vooral op erfgoed, podium- en beeldcultuur. Met Brabant C wil de provincie stimuleren dat er in de toekomst meer kunst en cultuur van nationaal en internationaal niveau in Brabant is te zien en te beleven. Ook deze uitgesproken ambities sluiten aan bij die van Eindhoven. Cultuur Eindhoven wil zich actief als partner van de Provincie en Brabant C opstellen om zo de sector te ondersteunen bij verdere groei.

Slimme programmering

Instellingen en initiatieven zijn innovatief en stemmen hun programmering stadsbreed af op elkaar en op ontwikkelingen in het veld. Makers en producenten overstijgen de klassieke genre grenzen. Zij denken niet in hokjes en weten voor welk publiek hun werk relevant is. Er vindt volop programmatische afstemming plaats. Het culturele aanbod, de publieksamenstelling én de personeelsopbouw van de instellingen weerspiegelen de bevolkingssamenstelling van de stad. Over vijf jaar zijn kunstaanbod en cultuurinstellingen in evenwicht met het economische succes van Eindhoven.

Monitoring publiek

De Cultuurscan Eindhoven 2015 bij deze Concept Cultuurbrief pretendeert geen volledig beeld te geven van alle kunst en cultuur in Eindhoven. Voor toenemend inzicht in de cultuurparticipatie en de ontwikkeling van de vraag naar cultuur is het belangrijk dat aanvragers bij Cultuur Eindhoven de komende jaren een gedetailleerder beeld geven van de samenstelling van hun publiek. Dit kan onder meer door voortdurend bezoekersonderzoek. Door deze nieuwe data te koppelen aan beschikbare open data is het gemakkelijker om tot een scherp beeld te komen. Op basis van de data kunnen instellingen beter sturen en kan Eindhoven het beleid aanscherpen.

Opdracht Cultuur Eindhoven

De Opdracht van de gemeente voor Cultuur Eindhoven voor de periode 2017-2020 is drieledig. Het eerste deel van de Opdracht betreft het mogelijk maken van een sterke, breed toegankelijke, op maatschappelijk ondernemerschap gerichte, hoogwaardige culturele basisinfrastructuur die bij Eindhoven past. Hiertoe wordt de BIS-regeling ingericht.

Het tweede deel van de Opdracht betreft het mogelijk maken van aanvullingen op en versterking van cultureel Eindhoven. Hiertoe wordt de Plusregeling ingericht, waarbij de gemeente aan Cultuur Eindhoven opdracht geeft om programma's te selecteren op de volgende deeldomeinen en bijbehorende criteria:

- Bijzondere programma's en producties (ook internationaal)
- Co-creatie en domeinoverschrijding
- Talentontwikkeling en productieondersteuning
- Cultuureducatie en bijzonder vrijetijdsaanbod

Ook geeft de gemeente opdracht om het mogelijk te maken om binnen de Plusregeling aan te vragen voor projecten. Deze zijn niet gehouden aan de programmalijnen, maar kunnen vrijer worden ingevuld.

Om in aanmerking te kunnen komen voor een bijdrage via de Plusregeling moet het voorstel of plan van de aanvrager op ten minste een van de deeldomeinen aantoonbaar onderscheidend zijn.

Het derde deel van de Opdracht betreft twee kleinere instrumenten. Om ook in de behoefte aan kleinschaliger en snellere interventies te voorzien wordt naast de Plusregeling opdracht gegeven om een Snelgeldfonds te introduceren. Tot slot krijgt Cultuur Eindhoven de opdracht om een Van Ons prijs te lanceren om extra aandacht te genereren voor innovatieve prestaties van kunstenaars in Eindhoven.

Transitiedoelen

Aanvullend op de primaire opdracht formuleert de gemeente een drietal transitiedoelen voor Cultuur Eindhoven. Deze doelen sluiten aan op de in de Cultuurscan 2015 gesignaleerde uitdagingen.

1. Verschuiving van middelen ten gunste van jong en/of nieuw publiek (inclusief expats) en onbekende en/of nieuwe makers en producenten. Het oogmerk is een betere balans in het aanbod en een groter en breder publieksbereik.
2. Bijdragen aan meer impact en betekenis van de sector door het sturen op meer samenhang en interactie op verschillende niveaus:
 - tussen lokaal, provinciaal en landelijk beleid
 - tussen culturele domeinen (theater, muziek, beeldend, etc.)
 - tussen de culturele sector en partijen daarbuiten (maatschappelijk, bedrijfsleven, etc.).
3. (De gemeente assisteren bij) het voorbereiden en ontwerpen van nieuw beleid voor cultureel vastgoed.

Hoe opereert Cultuur Eindhoven?

Om de Opdracht van de gemeente goed te kunnen uitvoeren hanteert Cultuur Eindhoven vier organisatorische principes:

1. **Transparantie:** Cultuur Eindhoven is helder over de uitgangspunten en criteria voor de regelingen; ook alle aanvragen en alle beoordelingen en besluiten zijn openbaar;
2. **Gelijk speelveld:** bij Cultuur Eindhoven gaat het niet om wie je kent, maar om wat je bent. Met het instellen van een Cultuurraad is er een onafhankelijke, deskundige advisering van aanvragen. Uitgangspunt is dat aanvragers in een gelijke relatie tot elkaar staan;
3. **Flexibiliteit:** Binnen de regelingen en de begroting van Cultuur Eindhoven is voldoende ruimte om in te spelen op ontwikkelingen in de samenleving en de sector. Het is daarbij zaak dat er sprake blijft van een speelveld met gelijke regels en voorwaarden voor iedereen.
4. **Verbinding:** Cultuur Eindhoven fungeert als een aanjager voor het leggen van de verbinding tussen cultuursector en andere maatschappelijke domeinen. De verantwoordelijkheid voor het vormgeven en onderhouden van deze verbindingen ligt bij de sector zelf. Cultuur Eindhoven ondersteunt de sector bij het versterken van haar positie in het cultuurbeleid in breder verband, zowel landelijk als provinciaal.

Werkwijze en regelingen

Met uitzondering van de Snelgeldfonds geldt voor alle regelingen dat de aanvrager een in Nederland gevestigd rechtspersoon dient te zijn. De activiteiten moeten plaatsvinden in Eindhoven. De aanvrager hoeft geen kunstinstelling te zijn, zolang deze maar aan de criteria voldoet.

Basisinfrastructuurregeling (BIS)

De gemeente Eindhoven benoemt via de Cultuurbrief en Opdracht elke vier jaar een beperkt aantal culturele functies. Deze functies worden ingevuld door BIS-instellingen voor presentatie en ontwikkeling die een fundamentele en onmisbare component vormen van het culturele ecosysteem van de stad. Deze functies zijn wezenlijk voor het optimaal functioneren van dat systeem. Ze kunnen hun rol alleen op het gewenste niveau vervullen met een permanente financiële basis van gemeentelijke subsidie. Deze functies vormen samen de culturele basisinfrastructuur van Eindhoven (BIS). Eens in de vier jaar kunnen culturele organisaties een aanvraag doen die gericht is op het invullen van een van deze functies.

Plusregeling

Instellingen en initiatieven die het culturele aanbod van Eindhoven verrijken dan wel ondersteunen kunnen ook een beroep doen op financiering door Cultuur Eindhoven. Deze financiering kan zowel bedoeld zijn voor eenmalige projecten als voor langer langlopende programma's.

Snelgeldfonds

Om de beoogde dynamiek en ontwikkeling in het culturele veld te waarborgen en om de betekenis van kunst en cultuur voor de stad te vergroten, is het nodig dat Cultuur Eindhoven een breed palet aan (incidentele) kunst- en cultuurprojecten kan stimuleren en waar nodig ondersteunen. Daarvoor zijn voldoende middelen nodig. Aanvraagprocedures voor kleinere projecten zijn kort en eenvoudig.

Beoordeling

Aanvragen voor de BIS-regeling en de Plusregeling worden behandeld door Cultuur Eindhoven en ter beoordeling voorgelegd aan (subcommissies van) de Cultuurraad Eindhoven. De Cultuurraad adviseert de directie van Cultuur Eindhoven over toekennen dan wel afwijzen.

De Cultuurraad bestaat uit een poule van maximaal 21 adviseurs met verschillende achtergronden: (in meerderheid) kunst- en cultuurexperts, aangevuld met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, kennisinstellingen en het maatschappelijk middenveld. Om objectiviteit te waarborgen, zijn de leden van de Cultuurraad voor een derde deel afkomstig van buiten Eindhoven.

Nadere toelichting BIS-regeling

De basisinfrastructuur (BIS) van Eindhoven bestaat uit de grote publieksinstellingen, ontwikkelinstellingen en festivals. Zij spelen een infrastructurele rol en zijn daarmee funderende pijlers onder het kunst- en cultuurklimaat van de stad. Ze zijn door die rol vaak het meest zichtbaar, bereiken rechtstreeks de grootste aantallen mensen en hebben ook de opdracht om voor bijna alle inwoners en gebruikers van de stad (direct of indirect) van belang te zijn.

De scheidslijn tussen BIS-instellingen en niet-BIS-instellingen is niet absoluut en heeft ook niets met waardering te maken. De veel grotere aantallen, doorgaans kleinere, instellingen en initiatieven die niet tot de categorie van BIS-instellingen horen, zijn van minstens even groot belang. Deze instellingen zijn vaak van meer specifieke aard, maar geven evenzeer kleur en dynamiek aan de stad. In veel opzichten zijn deze partijen juist eerder gangmakers en vernieuwers. De systematiek van de Plusregeling is erop gericht om het dynamisch karakter van deze instellingen te ondersteunen.

De BIS-regeling is bedoeld om een stevige en duurzame basis te leggen voor de cultuursector. De BIS-regeling biedt zekerheid voor vier jaar, maar stelt de hoogste eisen aan instellingen in termen van aanvragen en verantwoording. Tijdens transities en bij exploitatieproblemen wordt de subsidie steeds voor één jaar toegekend en kan bijstelling plaatsvinden per jaar.

Productie valt niet binnen de BIS-regeling. Dit is primair een taak van de Rijksoverheid. Wel wordt productie aanvullend gefinancierd via de Plusregeling.

Opdracht

De relatieve zekerheid en omvang van BIS-instellingen brengt de plicht met zich mee om mee te veranderen met de sector en de stad. Veel van de instellingen staan voor de opdracht om de aansluiting met het publiek te versterken en te herbevestigen. Hiervoor is verandering en vernieuwing in aanbod en publieksbenadering nodig. BIS-instellingen dienen zich daarbij op een goede manier te verhouden tot andere instellingen.

De BIS-regeling vraagt instellingen daarom om een kritische analyse van het eigen functioneren in relatie tot de sector als geheel. Het doel is om te komen tot een zo helder mogelijk gedefinieerd eigen profiel. Deze analyse en de keuzes die eruit volgen, staan centraal in de aanvraag. De systematiek, voorwaarden en criteria sluiten aan op het model van het ministerie van OCW.

Eens per jaar delen de BIS-instellingen tijdens een openbare bijeenkomst van Cultuur Eindhoven hun beleid (svoornemens) en bespreken die met de vertegenwoordigers en instellingen in de Plusregeling. Ook het publiek wordt voor die bijeenkomst uitgenodigd.

Keuzes

Eindhoven kiest voor een eigentijdse basisinfrastructuur, waarin behalve voor traditionele instellingen als een openbare bibliotheek en een museum voor moderne kunst ook ruimte is voor urban culture, design en terugkerende festivals. Deze basisinfrastructuur is uniek in Nederland en doet recht aan het specifieke culturele karakter van de stad. Toenemende samenwerking van BIS-instellingen met instellingen en initiatieven uit de Plusregeling, maar ook met niet-gesubsidieerde culturele partijen én andere maatschappelijke domeinen is een voorwaarde om ook in de toekomst een aanbod te kunnen brengen dat door de Eindhovenaren als 'van ons' wordt ervaren.

BIS-functies Cultuur Eindhoven 2017-2020:

- Poppodium
- Concertzaal
- Filmhuis en vlakkevloertheater
- Bibliotheek
- Festival voor kunst en technologie
- Schouwburg
- Museum voor hedendaagse kunst
- Presentatie-instelling hybride kunst
- Stedelijk cultuurhistorisch museum
- Urban Cluster
- Huis voor amateurkunst en cultuureducatie
- Designevenement
- Lichtkunstfestival

Centrale vragen in de BIS-regeling:

- Wat zijn de missie en visie en het profiel van uw instelling?
- Welke activiteiten gaat uw instelling in de periode 2017-2020 verrichten?
- Hoe geeft uw instelling invulling aan educatie en participatie?
- Hoe geeft uw instelling invulling aan publieksbereik?
- Hoe geeft uw instelling invulling aan ondernemerschap?
- Hoe geeft uw instelling invulling aan de stedelijke sleutelrol op uw terrein?

De Cultuurraad toetst aanvragen op meerwaarde en artistieke kwaliteit. Overige toetsingscriteria zijn:

- Helderheid keuzes voor doelen en doelstellingen;
- Onderbouwing van de keuzes;
- Verband tussen inhoudelijke keuzes en begrotingskeuzes;
- Overall: balans tussen ambitie en realiteitszin;
- Kwaliteit kengetallen.

Nadere toelichting Plusregeling

De Plusregeling is gericht op het aanvullen, versterken en ondersteunen van het cultuurveld. Instellingen en initiatieven die voor een programma of project middelen ontvangen uit de Plusregeling zijn net zo relevant voor Eindhoven als BIS-instellingen. Zij hebben een flexibele regeling die past bij hun identiteit en werkwijze.

Aanvragen kan voor programma's (1 of 2 jaar). Bij substantiële matching door andere overheden of fondsen kunnen aanvragen voor langere periodes (tot maximaal 4 jaar) worden toegekend. Zowel producerende instellingen en initiatieven als podia en festivals kunnen een aanvraag indienen. Dit geldt ook voor nieuwe instellingen, initiatieven of rechtspersonen. De Plusregeling staat open voor alle cultuurdisciplines binnen de ruime definitie van deze cultuurbrief.

Programmaliijnen

Instellingen en initiatieven kunnen aanvragen op de volgende programmaliijnen:

- Bijzondere programma's en producties (ook internationaal)
- Co-creatie en domeinoverschrijding
- Talentontwikkeling en productieondersteuning
- Cultuureducatie en bijzonder vrijetijdsaanbod

Projecten

Daarnaast kan ook worden aangevraagd voor projecten. Projecten zijn niet gehouden aan de programmaliijnen. Zij worden primair getoetst op algemene criteria als artistieke kwaliteit, publieksbereik en betekenis voor de stad. De maximale bijdrage van Cultuur Eindhoven is gelijk aan de bijdrage van de andere publieke dan wel private financier(s).

Aanvragen

De aanvrager specificeert de bijdrage die hij beoogt te leveren aan een of meer van de programmaliijnen of aan de projecten. De aanvraag specificeert ook het beoogde bereik (aard en aantallen), de beoogde inkomstenmix en de beoogde samenwerking of afstemming binnen en buiten de sector. Cultuur Eindhoven financiert maximaal 80% van het tekort op de begroting. De Cultuurraad toetst aanvragen op meerwaarde en artistieke kwaliteit. De Cultuurraad beoordeelt hoe de aanvraag zich verhoudt tot het culturele aanbod in Eindhoven en of het daar een aanvulling of verrijking op is.

Overige toetsingscriteria zijn:

- Helderheid keuzes in doelen en doelstellingen;
- Onderbouwing van keuzes;
- Verband tussen inhoudelijke keuzes en begrotingskeuzes;
- Overall: balans tussen ambitie en realiteitszin;
- Kwaliteit kengetallen;
- Staat van dienst aanvrager(s).

Programmaliijn Bijzondere programma's en producties (ook internationaal)

Voor programmatische kwaliteit, dynamiek en doorontwikkeling is Eindhoven afhankelijk van een groot aantal veelal kleinere instellingen. Het palet is uiterst divers. Subsidie in deze programmaliijn is bedoeld voor programma's die gericht zijn op de bestending van bewezen kwaliteit en/of het versterken van het internationale profiel van instellingen, initiatieven en de stad. Het is een brede programmaliijn waarop alle cultuurdisciplines kunnen aanvragen. De programma's hebben zowel kwaliteit als een meerwaarde ten opzichte van het bestaande aanbod en dragen bij aan de uitstraling van de stad.

Programmaliijn Co-creatie en domeinoverschrijding

De programmaliijn Co-creatie en domeinoverschrijding is bedoeld voor programma's die zijn gericht op het vergroten van de samenhang en verbinding binnen en buiten de culturele sector (door co-creatie, domeinoverschrijding, afstemming en samenwerking). Andere maatschappelijke domeinen zijn onder meer onderwijs, zorg en welzijn, sport en het bedrijfsleven. Om in aanmerking te komen voor subsidiëring binnen deze programmaliijn dient er aantoonbaar sprake te zijn van concrete samenwerking en overschrijding van de grenzen van

de eigen sector en het eigen domein. Er is bovendien aantoonbaar sprake van uitwisseling van kennis en ervaring om tot een gezamenlijke activiteit te komen.

Programmalijs Talentontwikkeling en productiefaciliteiten

Deze programmalijs is bedoeld voor talentvolle beginnende makers om zich in een traject van maximaal twee jaar te ontwikkelen. Zij doen dit in samenwerking met gezelschappen, podia en/of festivals. Makers én organisaties zijn gemotiveerd om in dit traject bij te dragen.

Subsidie binnen Talentontwikkeling en productiefaciliteiten is ook bedoeld voor programma's die gericht zijn op het ondersteunen en stimuleren van talent door mogelijkheden te bieden aan talentvolle jeugd, amateurs en (jonge) makers. Het gaat daarbij ook om het ontdekken van talent en bevorderen van de doorstroommogelijkheden.

Vooraf voor productiefaciliteiten bieden we financiële ondersteuning als programma's gericht zijn op facilitaire ondersteuning van individuele kunstenaars of groepen makers, in de vorm van werkruimte of studiofaciliteiten. Selectie van de gebruikers vindt plaats op een transparante manier. Openbare presentaties van de resultaten (tussentijds of in de eindvorm) maken steeds deel uit van het programma of project.

Programmalijs Cultuureducatie en bijzonder vrijetijdsaanbod

Deze programmalijs is bedoeld voor programma's die zijn gericht op het bereiken van nieuw publiek door middel van cultuureducatieve activiteiten, onder meer in samenwerking met onderwijsinstellingen. De doelgroep bij cultuureducatie betreft kinderen en jongeren tussen de 4 en 25 jaar. Cultuureducatie dient gericht te zijn op de behoeften en mogelijkheden van de doelgroep (onderwijs en meer) en dient gebaseerd te zijn op het principe van doorgaande-leerlijn. Deze programmalijs biedt ook ruimte voor aanbod van bijzonder vrijetijdsaanbod. Het betreft aanbod voor de vrije tijd dat niet zonder publieke financiering in de markt tot stand komt.

Snelgeldfonds

Het Snelgeldbudget biedt Cultuur Eindhoven de mogelijkheid om een impuls te geven aan presentatie, onderzoek en productie binnen de sector. Er is een maandelijks terugkerend besteedbaar budget voor aanvragen tot maximaal € 3.000,-. De procedure is zo ingericht dat de aanvrager binnen een termijn van enkele dagen te horen krijgt of de aanvraag is toegekend.

Van Ons Prijs

Cultuur Eindhoven onderzoekt het instellen van een Van Ons Prijs. Met deze prijs beloont de gemeente Eindhoven uitzonderlijke culturele instellingen, instellingen, initiatieven of individuele makers voor hun verdiensten voor de stad. Dit is een geschikt instrument om extra aandacht te genereren voor innovatieve prestaties van kunstenaars in Eindhoven.

Cultuur Eindhoven: uitdagingen en kansen

Cultuurscan 2015

In de Cultuurverkenning 2014 signaleert de landelijke Raad voor Cultuur een aantal ontwikkelingen die ook voor Eindhoven relevant zijn. Ondanks de economische crisis en stevige bezuinigingen ziet de Raad veel veerkracht in de cultuursector. In Eindhoven is de afgelopen jaren ook veerkracht getoond. Veel instellingen en nieuwe initiatieven hebben activiteiten ontplooid om de binding met de samenleving te versterken. De gegevens over publieksparticipatie en waardering uit de Cultuurscan 2015 tonen een bestendig draagvlak voor cultuur en de financiering daarvoor door de (gemeentelijke) overheid.

De Cultuurscan 2015 toont een rijk geschakeerd cultureel landschap met een al even divers publiek. De waardering van het publiek voor het aanbod is groot, met een gemiddeld rapportcijfer van 7,6 voor alle Eindhovense culturele instellingen. Dit wijst erop dat de Eindhovenaren kunst en cultuur als 'van ons' ervaren. De stad biedt een mooie, behoorlijk complete infrastructuur voor kunst en cultuur. Dit is reden tot trots.

Daarbij valt de kanttekening te plaatsen dat de verdeling van middelen niet altijd evenwichtig is. (Zie ook Cultuurscan 2015, p. 33.) Cultuur Eindhoven levert de komende jaren een bijdrage aan een betere balans in deze verdeling. Dit kan betekenen dat sommige partijen minder financiering krijgen en andere meer. Het gaat erom dat de omvang van de bedragen in relatie staat tot de betekenis voor de stad.

Meer flexibiliteit in het subsidiestelsel en de regelingen is gewenst om te kunnen inspelen op ontwikkelingen in de samenleving en de cultuursector.

Uitdagingen

In het culturele landschap doen zich zowel kansen als bedreigingen voor. De drie grootste uitdagingen waarvoor de gemeente en het culturele veld staan, zijn vastgoed, nieuw publiek & nieuwe makers en samenwerking.

1. Vastgoedzorgen beperken zich niet tot instellingen die te hoge huisvestingskosten hebben in verhouding tot hun begroting. Ook instellingen die de huisvesting tegen een lage vergoeding van de gemeente huren, geven aan dat het anders moet. Er is behoefte aan meer zekerheid, bijvoorbeeld over de duur van de overeenkomst.
2. Voor een betere balans tussen aanbod voor bestaand en nieuw publiek is het van belang om in het gemeentelijk beleid meer aandacht en middelen vrij te spelen. Dit kan deels vanuit de bestaande instellingen, maar ook langs andere wegen.
3. Om de verbinding met het publiek te versterken is het zaak dat culturele partijen de samenwerking en afstemming naar een hoger plan tillen. Door een gezamenlijke programmering, met een oriëntatie op de stad in plaats van op de eigen instelling, vergroten zij hun betekenis en waarde voor de stad en geven ze een impuls aan de eigen ontwikkeling.

Deze thema's spelen in de context van een ontwikkeling waarbij de overheid een nieuwe rol zoekt, die past bij de transitie die plaatsvindt in tal van maatschappelijke domeinen. Dit is ingegeven door krappere budgetten en de veranderende sociaaleconomische omgeving waarin wij leven. (Zie ook Cultuurscan 2015, p. 7-8 en p. 35-43.)

Zowel bij het provinciale Prins Bernard Cultuurfonds als bij grotere landelijke fondsen komen relatief weinig aanvragen binnen van Eindhovense instellingen en initiatieven. Dit kan te maken hebben met onbekendheid met deze fondsen, met drempelvrees of met onervarenheid met fondswerving. Er liggen kansen voor Eindhovense instellingen om zowel regionaal als nationaal meer middelen uit fondsen te vinden, bijvoorbeeld door te profiteren van de samenwerking met regionale en nationale collega's.

Hoofdpunten Cultuurscan 2015

1. Eindhoven beschikt over een mooie, complete infrastructuur;
2. De verdeling van middelen is niet in balans met de actuele opgaven;
3. Er is meer aandacht nodig voor nieuw publiek & nieuwe makers en producenten;
4. Er is meer samenhang gewenst, in de sector, maar ook in beleid van overheden en fondsen;
5. De cultuursector gaat gebukt onder grote vastgoedvragen.

Onvoldoende geld

De landelijke Raad voor Cultuur verwacht dat overheden in 2015 gezamenlijk een half miljard euro minder aan kunst en cultuur besteden dan in 2011. In Eindhoven zijn nieuwe gemeentelijke bezuinigingen op kunst en cultuur niet aan de orde. Wel blijft hier, net als in de rest van Nederland, de verwachte compensatie via private financiering uit. Dit betekent dat er feitelijk structureel te weinig middelen voor de sector zijn, ook gezien de (verwachte) bevolkingsgroei van de stadsregio. Samen met Cultuur Eindhoven moet de sector zelf nieuwe bronnen en vormen van financiering zoeken. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan crowdfunding. Het ligt voor de hand om een samenwerking tussen Cultuur Eindhoven en Voordekunst te onderzoeken.

Daarnaast ligt het in de rede om te onderzoeken hoe de cultuursector in Eindhoven gelijke tred kan houden met de (economische en demografische) groei van de stad. De sector speelt onmiskenbaar een belangrijke rol in het leven van de inwoners en is essentieel bij de positionering van Eindhoven. Zij levert meer op dan zij kost. Toch is het niet gemakkelijk om de budgettaire kaders en de ambities met elkaar in balans te brengen en te houden.

De wet van de remmende voorsprong dreigt. De sector speelt onmiskenbaar een belangrijke rol in het leven van de inwoners bij de positionering van Eindhoven. Zij levert indirect meer op dan zij kost. Toch is het niet gemakkelijk om de budgettaire kaders en de ambities met elkaar in balans te brengen en te houden.

Grote bewegingen

Grote trends waartoe de cultuursector zich moet verhouden, zijn verstedelijking, globalisering, digitalisering en vergrijzing. Deze trends spelen zeer zeker ook in Eindhoven, een stad die een sterk technologieprofiel heeft en steeds meer internationale inwoners kent.

Voor steeds meer culturele instellingen is de stad de thuisbasis en de wereld het speelveld. Lokaal en mondiaal ontstaan nieuwe verbindingen, een nieuw publiek en nieuwe producties. De cultuurinstellingen van Eindhoven tonen keer op keer in staat te zijn om nieuwe wegen te onderzoeken en nieuwe verbindingen aan te gaan.

Met een flexibelere, open regelingenstructuur speelt Cultuur Eindhoven in op deze behoefte aan vernieuwing.

Publiek verandert

Het publiek zoekt intensere ervaringen en vermaak in een beleveniscultuur. De culturele omnivoor bepaalt zelf waar hij van kunst en cultuur geniet, in een museum, schouwburg of concertzaal, op een onverwachte, tijdelijke locatie, of gewoon thuis op de bank, achter de tablet of laptop. Technologische ontwikkelingen zetten beproefde maak- en presentatievormen onder druk. Kunstenaars en publiek benaderen elkaar op nieuwe manieren, waarbij er via co-creatie en sociale media meer interactie ontstaat. Tegelijk zijn er ook groepen inwoners die de weg naar cultuur nauwelijks weten te vinden.

Als aanjager stimuleert Cultuur Eindhoven de verbinding tussen de veranderende behoeften van het publiek en de oplossingen van makers om de band met het publiek te versterken.

Individuele kunstenaars

Kunstenaars zijn doorgaans gedreven, zelfredzaam en autonoom. Vaak werken zij als zelfstandige met een gemengde beroepspraktijk. Ze organiseren zich in informele netwerken, dwars door de disciplines heen. De keerzijde is dat ze meestal niet veel verdienen en daardoor beperkt zijn in hun mogelijkheden om nieuwe initiatieven te ontplooiën. Cultuur Eindhoven ondersteunt kunstenaars die hun projectaanvragen gehonoreerd zien, op transparante wijze, door te beoordelen op realistisch geormerkte budgetten en door heldere voorwaarden te stellen aan de verantwoording achteraf.

Ontwikkeling top

De landelijke Raad voor Cultuur signaleert een nadruk op nieuw talent, nieuwe voorstellingen en nieuwe tentoonstellingen. Er is vooral aandacht voor korte trajecten, terwijl er voor verdieping en verdere ontwikkeling van topcreatie minder ruimte is. Het nieuwe kan zo de vijand worden van het betere. Eindhoven kiest daarom voor een langjarig commitment met de sector. Met de Cultuurbrief vindt feitelijk voor het eerst meerjarige subsidiëring plaats. Hierbij betreft het niet alleen de BIS-regeling. Ook de Plusregeling biedt mogelijkheden voor meerjarige subsidie. Naast de gebruikelijke projecten zijn er mogelijkheden voor commitment variërend van één en twee jaar tot in uitzonderingsgevallen zelf vier jaar. Dit systeem biedt (relatieve) rust, waardoor zowel grote als kleine instellingen mee kunnen veranderen met de tijd.

Kansen cultuurdomeinen

Het vervolg van deze paragraaf beschrijft de verschillende cultuurdomeinen op hoofdlijnen, in aanvulling op de Cultuurscan 2015. Hierbij ligt de nadruk op de kansen voor doorontwikkeling die samen met de culturele spelers worden verkend.

Design

(zie ook Cultuurscan 2015, p. 23)

Eindhoven behoort tot de Europese top drie op gebied van design. Eindhoven kent een brede basis van excellente instellingen die opereren in vrijwel alle maatschappelijke velden en in het bedrijfsleven. De ontwerpers zijn het kapitaal.

Design is intrinsiek domeinonafhankelijk. De ontwerper geeft de samenleving en de toekomst mede vorm. Dit gebeurt per definitie binnen tal van domeinen. Co-creatie is dan ook een veelgebruikte methode in design. Verbindingen aangaan met sociale organisaties, bedrijfsleven, onderwijs en eindgebruikers is eigen aan de ontwerppraktijk. Dutch Design Week, Design Academy en Industrial Design zijn sterk internationaal georiënteerd. Designhuis richt zich voor op de lokale gemeenschap en talentontwikkeling.

Kansen

Door de verbinding tussen kunst en cultuur en design te versterken kan design zich inhoudelijk blijven ontwikkelen. Om die reden heeft design ook een volwaardige positie in deze brief.

Eindhoven heeft de kans om het unieke profiel van de stad verder uit te bouwen.

Designers en andere creatieven kunnen een belangrijke rol spelen bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken en bij het vormgeven van de toekomst. Denk aan vergrijzing, een groeiende zorgvraag, vreedzaam samenwonen en duurzaamheid. Ook kan design een structurele rol spelen bij een gewenste upgrade van de openbare ruimte.

Urban

(zie ook Cultuurscan 2015, p. 24)

Urban culture behoort tot het DNA van de stad en heeft sinds 2009 een speciale plaats in het gemeentelijk cultuurbeleid. Urban kent een veelvoud van verschijningsvormen, met als overeenkomstig kenmerk dat identiteit en leefstijl een belangrijke rol spelen. Urban culture is een goed voorbeeld van hoe nieuwe vormen van culturele consumptie, productie en lifestyle zich domeinoverstijgend ontwikkelen. Als cultuuruiting is Urban culture de afgelopen jaren zichtbaarder en toegankelijker geworden, door tal van initiatieven met een naar verhouding beperkte subsidie. Urban kiest onbevangen voor de cross-over. De urban instellingen kennen een organische wijze van programma-afstemming. De jonge makers zijn sterk gericht op talentontwikkeling, samenwerking en internationaal profileren. Hiervoor is ondersteuning van faciliteiten, activiteiten en makers noodzakelijk.

Kansen

Door meer samenwerking, zowel programmatisch als financieel, kunnen urban instellingen kennis delen en professionaliseren. Nieuwe vormen (cross-overs, games, bijzondere locaties) in de urban scene kunnen worden gestimuleerd. Ook zijn er mogelijkheden voor een intensievere samenwerking met collega's uit de spoorzones van de B5-steden.

De urban instellingen verzorgen het hele jaar door programmering voor het basis- en voortgezet onderwijs en naschoolse activiteiten (jaarlijks bereik meer dan 120.000 kinderen en jongvolwassenen). Via deze doorlopende programmering kan cultuureducatie voor nieuwe jonge doelgroepen worden versterkt.

Een gezamenlijke oplossing van instellingen, gemeente en ontwikkelaars voor de huisvestingsvraagstukken van Urban culture kan ruimte creëren voor een internationaal centrum voor urban culture en sport.

Letteren/openbare bibliotheek

(zie ook Cultuurscan 2015, p. 24)

Het lees- en literair klimaat van Eindhoven is van groot belang. Binnen het publieke veld is een sleutelrol weggelegd voor de openbare bibliotheek. De bibliotheek heeft grote slagen gemaakt in de richting van een functieverandering die past bij deze tijd én gericht is op de toekomst. De organisatie ontwikkelt zich tot centrum voor media, educatie en persoonlijke ontwikkeling. Kernwoorden daarbij zijn taalvaardigheid en mediawijsheid.

Naast de bibliotheek bestaan veel meer spelers die zich roeren binnen het letterendomein. Het is een breed terrein dat zich uitstrekt van schrijvers en dichters, boekhandels, festivals tot en met scholen en kinderdagverblijven.

Kansen

Het is een kans om dit netwerk zichtbaarder en meer samenhangend te maken met het oog op een (nog) sterker literair klimaat. De bibliotheek kan een verbindende en faciliterende rol spelen. De bibliotheek kan zich daarbij meer en meer ontwikkelen tot huiskamer van de stad en place-to-be voor geïnteresseerde bezoekers en relevante partners.

Buiten het gebouw ontwikkelt de bibliotheek zich meer en meer tot netwerkpartner bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken op het vlak van laaggeletterdheid, educatie en media. Door deze nieuwe werkwijze van de bibliotheek en door samenwerking met educatieve en maatschappelijke instellingen kan zij een steeds belangrijker en effectiever instrument worden in het gemeentelijk beleid.

Media/Art-science

De verbinding tussen technologie, kunst en design is in Eindhoven van oudsher sterk. Vanuit deze geschiedenis is het logisch dat Eindhoven veel instellingen en initiatieven kent die opereren in het art-sciencedomein. Op het gebied van nieuwe media heeft Eindhoven veel makers, bedrijven, opleidingen en instellingen die actief zijn in gaming, websites, apps, virtual reality. Art-science is per definitie domeinoverschrijdend: traditioneel gescheiden creatieve en technologische sectoren werken intensief samen. Daarnaast zijn er veel samenwerkingen met onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Art-science is sterk gericht op internationalisering en kent veel jonge makers. Door het innovatieve, experimentele karakter van hun producties weten zij nieuwe publieksgroepen te bereiken. Voor jonge filmmakers is er een omgeving waar zij ideeën kunnen omzetten in (semi)professionele producties.

Kansen

Eindhoven kan zich internationaal sterker profileren als stad van art-science. De aanwezige kennis en creativiteit kunnen vaker en beter ingezet worden bij maatschappelijke ontwikkelingen. Het zichtbaar maken van 'art-science' (en design) in de openbare ruimte kan het beeld van onze stad verder upgraden.

Eindhoven kan zich verder ontwikkelen als stad van (serious) gaming. Een 'nerd-in-residence'-programma kan Eindhoven meer internationaal verbinden.

Het traditionele domein van de 'arthousefilm' kan worden verbreed en uitgebreid met nieuwe (on-demand) vertoningsconcepten.

Beeldende kunst

(zie ook Cultuurscan 2015, p. 24)

Eindhoven kent een sterke keten op het gebied van beeldende kunst. Er zijn voor beginnende en ervaren makers en hun publiek zowel klein- als grootschalige productiefaciliteiten en presentatieplekken. Ook is er een museum voor hedendaagse kunst en een presentatie instelling voor hybride kunst. Elke schakel draagt bij aan het beeldende-kunstklimaat in de stad.

Alle gesubsidieerde functies dienen aandacht te besteden aan samenwerking, nieuw publiek en nieuwe makers. Vastgoed is voor beeldende kunst een aandachtspunt, vooral het aanbod van betaalbare werkruimtes voor makers en situaties waar er sprake is van 'sluiksubsidie' (ruimte die de gemeente (bijna) om niet beschikbaar stelt).

Kansen

Door samenwerking in de keten is het mogelijk om talenten te ondersteunen en zichtbaarder te maken. Kunst in de openbare ruimte kan een rol spelen bij het vergroten van de zichtbaarheid van beeldende kunst in en buiten de stad. Kunstenaars kunnen, net als designers, veelvuldiger betrokken worden bij het nadenken over de stad, haar processen en bij het oplossen van taaie vraagstukken.

De inhoudelijke en organisatorische samenwerking tussen het museum voor moderne kunst en de kleinere kunstinitiatieven kan voor beide partijen voordelen opleveren. Er is ruimte om in te zetten op samenwerking met initiatieven in de andere B5-steden.

Theater en dans

(zie ook Cultuurscan 2015, p. 25)

In Eindhoven wordt theater van hoge kwaliteit gemaakt en getoond, maar de stad heeft geen sterk profiel als theaterstad. Steeds vaker wordt de verbinding gelegd met lokale makers en jong talent. Er zijn mogelijkheden voor jongeren om zelf actief te zijn op het podium. Dans is in het aanbod goed vertegenwoordigd, maar het aantal makers is beperkt. De bijzondere functie en taakinvulling van de Schouwburg wordt landelijk geroemd, maar het gemis van een BIS-gezelschap in de stad laat zich voelen.

Kansen

Ondanks het minder sterke theater- en dansprofiel is er geen reden om somber te zijn. De kracht van de huidige instellingen en initiatieven maakt dat er een kans ligt om zowel regionaal als landelijk een sterkere positie te veroveren. Cultuur Eindhoven kan daaraan bijdragen.

Theater en dans lenen zich goed voor samenwerking en overschrijding van domeinen. Dit biedt mogelijkheden voor nieuwe makers en het bereiken van nieuwe publieksgroepen. De verbinding tussen professionele makers en amateurs kan bijdragen aan talentontwikkeling. De mogelijkheden voor vlakke vloertheater kunnen op Brabants niveau intensiever worden benut. Bestaande makers kunnen en moeten daar ook hun verantwoordelijkheid nemen.

Muziek

(zie ook Cultuurscan 2015, p. 25)

Eindhoven heeft een reputatie als vooruitstrevende muziekstad. Er is een breed aanbod van muziekstijlen. Dit vindt zijn weg naar diverse locaties, van grote (gesubsidieerde) podia en zaaltjes in cafés tot tijdelijke locaties en plekken in de openbare ruimte. Het aanbod wordt gepresenteerd in uiteenlopende vormen, van voorstellingen en festivals tot wedstrijden. Voor makers zijn er volop mogelijkheden om zich te ontwikkelen in workshops en lessen, in voldoende oefenruimtes.

De muziekorganisaties onderzoeken mogelijkheden om intensiever samen te werken en om gezamenlijk te werken aan een 'stadsbreed programma'. Ze werken aan een voorstel voor het gebruik van tijdelijke locaties en de benodigde samenwerking met betrekking tot vergunningen.

Kansen

Het totaal aan muziekorganisaties vertegenwoordigt uiteenlopende genres met verschillende doelgroepen. In de samenwerking kan men op het vlak van publieksbereik van elkaar leren. De rol van het publiek verandert. Mensen organiseren vaker zelf optredens of feesten. De sector kan hierop inspelen. Programmeurs van instellingen kunnen het publiek nog meer betrekken in de programmeringskeuzes. Muziek is vaker buiten de traditionele podia te horen en te zien.

Eindhoven heeft veel interessante plekken en leegstaand vastgoed. Gebruik stuit echter nog vaak op praktische belemmeringen.

Amateurkunst en Cultuureducatie

(zie ook Cultuurscan 2015, p. 27)

Kunstbeoefening in de vrije tijd bloeit in de stad. Ongeveer 50 procent van de Eindhovenaren houdt zich actief bezig met amateurkunst. De gemeente heeft dat altijd ondersteund met een aparte regeling en dat blijft zo, maar nu via het CKE.

Het cultuureducatieaanbod is zowel in de breedte als kwalitatief de laatste jaren gegroeid. Tegelijkertijd laten landelijke trends zien dat er sprake is van een verdringingsmarkt in het vrijetijdsaanbod. Herpositionering van het gesubsidieerde aanbod is nodig volgens de lijn 'privaat aanbod waar dat kan en publiek aanbod waar dat nodig is'. Dit omdat gemeentelijk gesubsidieerde aanbod nu concurreert met kwalitatief vergelijkbaar aanbod van individuele docenten en private scholen.

Cultuureducatie dient voort te bouwen op het landelijke beleid Cultuureducatie met Kwaliteit.

Kansen

De strategische herpositionering van het CKE als huis voor de amateurkunst biedt kansen voor de sector. De stad heeft behoefte aan een expertisecentrum voor amateurkunstbeoefening, met een verbindende en aanjagende rol voor kunstbeoefening in de volle breedte. Het huis ontwikkelt zich tot 'third place' en levert diensten aan de amateursector, variërend van expertise en faciliteiten tot projectmanagement en de uitvoering van de regeling amateurkunstsubsidies. Het is mogelijk om het tot op heden publiek gefinancierde kunstaanbod aan de markt over te dragen, mits dit zorgvuldig gebeurt en er rekening wordt gehouden met kwetsbaar aanbod en kwetsbare doelgroepen. Ook is het zaak om ruimte vrij te maken voor versterking van cultuureducatie door en via het onderwijs.

Cultuur Eindhoven ziet kansen om het bedrijfsleven te betrekken bij kleine (amateur)kunstinitiatieven. Dit kan vormen van adoptie betreffen, waarbij het kan gaan om financiering, maar ook om het beschikbaar stellen van onder meer faciliteiten of accommodatie.

Erfgoed

(zie ook Cultuurscan 2015, p. 27)

Het besef groeit dat Eindhoven een betekenisvolle geschiedenis heeft. Er komt steeds meer waardering voor modern industrieel erfgoed. In ongesubsidieerde musea komt het industriële verleden van de stad tot leven.

Er is een openluchtmuseum gericht op de middeleeuwen en de prehistorie, maar een traditioneel stedelijk cultuurhistorisch museum ontbreekt. De gemeente is zelf actief op het gebied van erfgoed (vooral archeologie en monumenten). Er zijn veel vrijwilligersorganisaties.

Kansen

Het onderscheidende karakter van Eindhoven is terug te vinden in de moderne geschiedenis. Via erfgoed kan deze geschiedenis worden bewaard voor toekomstige generaties en duurzaam worden ontsloten.

Digitalisering dient in de eerste plaats om collecties te behouden en te documenteren, maar kan ook nieuwe makers voor de kansen van erfgoed interesseren. Zo kan nieuw publiek worden bereikt. Het gebruik van open data kan hier een rol bij spelen. Door meer samenwerking en verbinding kunnen collecties en informatiebronnen beter worden opgeslagen en ontsloten,

bijvoorbeeld in flexibele tentoonstellingen en presentaties. Hierdoor wordt de geschiedenis van de stad zichtbaarder en toegankelijker.

Erfgoed kan door 'co-creatie en domeinoverschrijding' een groter en meer divers publiek aanspreken. Bijvoorbeeld door samen te werken met Eindhoven365 (vrijtijdseconomie) en partners uit de creatieve industrie voor meer aansprekende presentaties.

Ongesubsidieerd

Terecht is in diverse reacties op de Cultuurscan opgemerkt dat de kunst- en cultuursector veel groter is dan alleen de huidige gesubsidieerde instellingen. Cultuur Eindhoven wil de blik geleidelijk verruimen. Voor de diversiteit van de cultuursector is het belangrijk om kansen te scheppen voor nieuwe makers en producenten en de stad aantrekkelijker te maken voor productie en presentatie. Met het Snelfonds levert Cultuur Eindhoven hier een bijdrage aan. Daarnaast kunnen nieuwe makers een aanvraag indienen via de Plusregeling.

Cultuur Eindhoven biedt ruimte aan presentatie en (nieuwe) makers en producenten. Behalve met financiële bijdragen ondersteunt Cultuur Eindhoven door te faciliteren en waar mogelijk regie te voeren om meer kansen te bieden. Stakeholders hebben behoefte aan betaalbare en/of tijdelijke ruimte en faciliteiten. Ook op het gebied van begeleiding, ontmoeting, verbinding en inspiratie heeft Cultuur Eindhoven een rol als aanjager te vervullen.

Begroting

Meer flexibiliteit is een van de motieven voor de oprichting van Cultuur Eindhoven. Deze ambitie vertaalt zich in de nieuwe systematiek en de oprichting van de Cultuurraad. Ook in de begroting komt deze ambitie tot uitdrukking. Van de subsidies gaat in deze opzet minder dan tachtig procent naar de BIS-instellingen en ruim twintig procent naar de Plusregeling en het Snelgeldfonds.

De begroting maakt daarmee een beweging mogelijk in de richting van een groter en geactualiseerd aanbod. Eindhoven biedt daarmee meer ruimte voor jong en/of ander publiek en nieuwe makers. Dit is terug te zien in de keuzes voor Urban en voor programma's en projecten voor onder andere cultuureducatie en bijzonder vrijetijdsaanbod.

De beperking van de subsidie aan het CKE tot het niet-concurrerende aanbod maakt dit mede mogelijk. Deze transitie dient (voornamelijk) in het komende jaar zijn beslag te krijgen.

Hieronder staat de (indicatieve) begroting die het vertrekpunt is voor de regelingen van Cultuur Eindhoven. Uitgangspunt, maar niet meegenomen in de tabel is daarbij dat de begroting jaarlijks wordt geïndexeerd.

<i>onder voorbehoud van de gemeentelijke subsidie aan SCE</i>	2017	2018	2019	2020
Budget voor subsidies (excl. VanAbbemuseum, DDW en Glow)	21.250.000	21.250.000	21.250.000	21.250.000
BIS-regeling				
Poppodium	925.000	925.000	925.000	925.000
Concertzaal	4.425.000	4.425.000	4.425.000	4.425.000
Filmhuis en vlakkevloertheater	700.000	700.000	700.000	700.000
Bibliotheek	3.270.000	3.270.000	3.270.000	3.270.000
Festival voor kunst en technologie	180.000	180.000	180.000	180.000
Schouwburg	3.170.000	3.170.000	3.170.000	3.170.000
Museum voor hedendaagse kunst	-	-	-	-
Presentatie-instelling hybride kunst	370.000	370.000	370.000	370.000
Stedelijk cultuurhistorisch museum	725.000	725.000	725.000	725.000
Urban Cluster	250.000	250.000	250.000	250.000
Huis voor amateurkunst en cultuureducatie ¹	2.400.000	2.400.000	2.400.000	2.400.000
Designevenement	-	-	-	-
Lichtkunstfestival	-	-	-	-
Plusregeling: programma's & projecten	4.516.000	4.666.000	4.766.000	4.766.000
Snelgeldfonds	40.000	40.000	40.000	40.000
Van ons prijs	15.000	15.000	15.000	15.000
Gelabelde subsidies:				
Gilden	14.000	14.000	14.000	14.000
Cultuureducatie met kwaliteit 2017-2020	pm	pm	pm	pm
Het Nieuwe Instituut (conform B&W besluit d.d. 10 februari 2015)	150.000	-	-	-
Stichting Ruimte voor programmering Designhuis (conform B&W besluit d.d. 17 december 2013)	100.000	100.000	-	-
Totale kosten	21.250.000	21.250.000	21.250.000	21.250.000

¹ Bedragen voor de jaren 2017 t/m 2020 zijn inclusief € 400.000 (afgerond) voor ondersteuning Amateurkunst